

**ECOLOGISCH ONDERZOEK
VLEERMUIZEN VREDELUST
TE YERSEKE**

ECOLOGISCH ONDERZOEK VLEERMUIZEN VREDELUST TE YERSEKE

Kenmerk: 20190853/rap02
Versie: 1.0
Datum: 5 november 2020

Auteur: M. (Mitzi) Jans en D.D. (Daphne) Heuzen
Projectleider: P.I. (Pim) Godschalk
Veldwerk: B. (Bianca) van den Heuvel B. (Bastiaan) van de Wetering
D.D. (Daphne) Heuzen I. (Ilse) Cameron
L. (Lieselotte) Veen M. (Marco) Tanis
Kwaliteitscontrole: P.I. (Pim) Godschalk
Opdrachtgever: Juust B.V.
Goessestraatweg 19
4421 AD Kapelle
Contactpersoon: mevrouw Van Gastel

Dit rapport is digitaal gegenereerd en derhalve niet voorzien van een handtekening. De inhoud van de rapportage is aantoonbaar gecontroleerd en vrijgegeven.

ATKB ASSEN
STATIONSSTRAAT 29C
9401 KW ASSEN

ATKB MIDDELHARNIS
PRINS BERNHARDLAAN 147
3241 TA MIDDELHARNIS

ATKB WAARDENBURG
KOEWEISTRAAT 7
4181 CD WAARDENBURG

ATKB ZOETERMEER
BARON DE COUBERTINLAAN 3
2719 EN ZOETERMEER

KVK 27 1771 40
BTW NL 8076 36 757B01
IBAN NL53 RABO 0160177529

INHOUD

1.	Inleiding		1
1.1	Aanleiding	1	
1.2	Doel	1	
1.3	Leeswijzer	1	
2.	huidige en toekomstige situatie		2
2.1	Beschrijving huidige situatie	2	
2.2	Werkzaamheden en toekomstige situatie	3	
3.	Methode		4
3.1	Leefwijze vleermuizen	4	
3.2	Verwachte soorten en functies	4	
3.3	Veldbezoek	4	
4.	Resultaten veldonderzoek		6
4.1	Inleiding	6	
4.2	Waarnemingen	6	
4.3	Conclusie	9	
5.	Effectenanalyse aanwezige soorten		10
5.1	Inleiding	10	
5.2	Verblijfplaatsen	10	
5.3	Foerageergebied	11	
5.4	Ontheffing Wet natuurbescherming	11	
6.	Conclusies		13
6.1	Functies en effecten voor vleermuizen	13	
6.2	Maatregelen en ontheffing wet natuurbescherming	13	
7.	Literatuur		14

I. INLEIDING

I.1 AANLEIDING

Juust B.V. begeleidt het amoveren van een flatgebouw aan de Damstraat in Yerseke. Na het amoveren worden op de locatie 25 woningen gerealiseerd. Uit de (geüpdatete) quickscan welke ATKB heeft uitgevoerd (zie ATKB rapport kenmerk 20190853/rap01, versie 1, d.d. 10 januari 2020) blijkt dat de werkzaamheden mogelijk effecten op functies van vleermuizen hebben en een nader vleermuisonderzoek nodig is. Alle vleermuissoorten zijn beschermd onder de Europese Habitatrichtlijn en zijn opgenomen in artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Als gevolg van de werkzaamheden kunnen verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming overtreden worden.

Tijdens het vleermuisonderzoek is onderzocht welke soorten en aantallen vleermuizen in het gebied voorkomen, en welke functie(s) het plangebied heeft voor vleermuizen (verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes). Dit is essentieel om uitspraken te doen over de effecten op populaties van de beschermde soorten en de eventueel te nemen maatregelen. Ook geeft het duidelijkheid op de vraag of het indienen van een ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming bij de provincie noodzakelijk is.

I.2 DOEL

De doelstelling voor het vleermuisonderzoek is geformuleerd in onderstaande onderzoeksvragen:

- Welke soorten vleermuizen maken gebruik van het plangebied?
- Welke functie heeft het plangebied voor deze soorten (foerageergebied, zomer-, kraam-, winter- of paarverblijf of vliegroute)?
- Wat is de omvang en duurzame staat van instandhouding van de populatie die bij de ingreep betrokken is?
- Wat zijn de effecten van de voorgenomen werkzaamheden op beschermde soorten, die (mogelijk) gebruik maken van het plangebied?
- Welke maatregelen dienen te worden uitgevoerd om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen of te beperken?
- Welke maatregelen moeten worden uitgevoerd om aan de zorgplicht te voldoen?
- Welke maatregelen worden er getroffen om zorgvuldig handelen ten aanzien van de vleermuizen te garanderen?
- Is het noodzakelijk om voor de voorgenomen werkzaamheden een ontheffing Wet natuurbescherming aan te vragen?

I.3 LEESWIJZER

In hoofdstuk 2 is een beschrijving van het plangebied weergegeven en de uit te voeren werkzaamheden zijn hier benoemd. Hoofdstuk 3 gaat in op de methode van het vleermuisonderzoek en in hoofdstuk 4 worden de resultaten besproken. In hoofdstuk 5 worden de effecten bepaald van het plan op de vleermuissoorten die gebruik maken van het plangebied. Hier worden ook maatregelen voorgesteld om zorgvuldig te handelen ten aanzien van beschermde soorten. Ook wordt beargumenteerd of een ontheffing noodzakelijk is voor het uitvoeren van de werkzaamheden. Het laatste hoofdstuk geeft een samenvattende conclusie van de bevindingen uit deze rapportage.

2. HUIDIGE EN TOEKOMSTIGE SITUATIE

2.1 BESCHRIJVING HUIDIGE SITUATIE

Het plangebied bevindt zich in de bebouwde kom van Yerseke en wordt omringd door woonhuizen (zie figuur 2-1). Het gebouw van Zorgcentrum Vredelust bestaat uit drie gebouwen die onderling verbonden zijn door gangen. De twee kleinere gebouwen bestaan uit één bouwlaag, het grootste gebouw uit drie bouwlagen. Verder is het plangebied grotendeels onverhard. In de tuin zijn enkele bomen en struiken aanwezig. In figuur 2-2 zijn enkele foto's van het plangebied weergegeven.

Figuur 2-1. Globale ligging plangebied (rood omlijnd). Bron ondergrond: pdokviewer.pdok.nl.

Figuur 2-2. Plangebied ten tijde van het veldbezoek t.b.v. de update quickscan in oktober 2019. Bovenste vier foto's zijn van het grote oostelijke gebouw, gezien vanaf de noordoosthoek (links boven), het oosten (rechts boven) en vanaf het grasveld tussen de twee bijgebouwen naar links (links onder) en naar rechts (rechts onder). De twee foto's daaronder zijn van het meest noordelijke bijgebouw, gezien vanaf de noordwesthoek (links) en vanaf het westen (rechts). De onderste twee foto's zijn van het meest zuidelijke bijgebouw gezien vanaf de noordwesthoek (links, met hoofdgebouw op de achtergrond) en zuidwesthoek (rechts).

2.2 WERKZAAMHEDEN EN TOEKOMSTIGE SITUATIE

Juust B.V. begeleidt bij het voornemen om het zorgcentrum Vredelust aan de Damstraat te Yerseke te amoveren. Vervolgens wordt het terrein bouwrijp gemaakt en worden er maximaal 25 nieuwe woningen gebouwd. De in het plangebied gelegen bomen en beplanting worden daarbij (deels) verwijderd. Er is nog geen planning voor de start van de werkzaamheden bekend.

3. METHODE

3.1 LEEFWIJZE VLEERMUIZEN

Vleermuizen maken in de loop van de seizoenen gebruik van een netwerk van verschillende verblijfplaatsen. Vanuit hun verblijfplaats vliegen vleermuizen naar hun foerageergebied via vliegroutes waarbij ze gebruik maken van lijnvormige elementen, zoals aaneengesloten bomenrijen en watergangen. Vleermuizen maken gebruik van gebouwen als verblijfplaats en er zijn ook boombewonende vleermuizen. Elke vleermuissoort heeft zijn specifieke eisen (zie voor meer informatie over vleermuizen www.vleermuis.net en de kennisdocumenten).

Vleermuizen zijn insectenetende zoogdieren en vinden hun voedsel op diverse locaties, zoals sloten, kanalen, plassen, bossen, bosranden, parken, bomenrijen, stadstuinen, weilanden en akkers. Iedere vleermuissoort heeft zijn eigen jachttechniek om insecten te vangen. Watervleermuizen foerageren bijvoorbeeld voornamelijk vlak boven het wateroppervlak, maar worden ook wel foeragerend langs bomen waargenomen. Dwergvleermuizen, rosse vleermuizen en laatvliegers vangen vooral prooien in de lucht.

Vliegroutes zijn routes tussen een verblijfplaats en een voedselgebied. Als een vliegroute onderbroken wordt door lichtvervuiling of andere barrières, is een verblijfplaats vaak moeilijker of niet meer bereikbaar omdat de vleermuizen zich niet meer kunnen oriënteren.

Vleermuizen hebben een sterke binding met de verblijfplaatsen omdat ze meestal ieder jaar opnieuw gebruikt worden. Tijdens de kraamtijd verzamelen de vrouwtjes zich in kraamkolonies. Tijdens de paarperiode in augustus/september proberen de mannetjes de vrouwtjes naar hun paarverblijf te lokken met zogenaamde paarroepjes. Tijdens de overwintering gaan de vleermuizen in winterslaap en pas in het voorjaar begint de kraamtijd waarna de jongen in de periode mei/juni geboren worden.

3.2 VERWACHTE SOORTEN EN FUNCTIES

Het plangebied is geschikt als verblijfplaats voor gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. De gebouwen zijn mogelijk geschikt als kraam-, zomer-, paar- en (massa) winterverblijfplaats. De bomen in het plangebied maken daarnaast mogelijk onderdeel uit van een (niet-essentieel) foerageergebied.

3.3 VELDBEZOEK

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd aan de hand van het landelijk vastgestelde protocol voor vleermuisonderzoek (versie maart 2017). Dit is een door de Zoogdiervereniging, het bevoegd gezag en het Netwerk Groene Bureaus (NGB) goedgekeurde methodiek. ATKB is als lid aangesloten bij het NGB. Het vleermuisprotocol geeft aan dat meerdere onderzoeksronden nodig zijn om de verschillende functies van het gebied voor vleermuizen in kaart te brengen. De bezoeken moeten worden uitgevoerd in de vleermuis actieve periode tussen april en oktober.

Met behulp van een batdetector van het type Pettersson D240x of gelijkwaardig en zichtwaarnemingen kunnen verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen worden vastgesteld. Een batdetector zet de voor mensen onhoorbare geluiden van vleermuizen om in hoorbare geluiden. Aan de hand van frequentie en ritme van de geluiden is het mogelijk om de vleermuissoorten te onderscheiden. Bepaalde vleermuisgeluiden (bijvoorbeeld van de groep *Myotis*) zijn in het veld lastiger te herkennen. Van deze geluiden zijn daarom met behulp van een opnameapparaat (Edirol R-09HR) gekoppeld aan de batdetector opnames gemaakt en deze zijn achteraf op kantoor met behulp van het programma Batsound geanalyseerd.

Voor het project zijn vijf onderzoeksronden uitgevoerd in de periode mei t/m september. Alle veldbezoeken zijn uitgevoerd onder voor vleermuizen geschikte weersomstandigheden (zie tabel 3-1). Dit betekent een temperatuur boven de 10 graden, droog en weinig wind.

Tijdens de eerste drie veldbezoeken is op verschillende tijdstippen met behulp van de batdetector gepost op verschillende strategische locaties zodat in- en uitvliegende vleermuizen goed konden worden waargenomen. Met de laatste twee onderzoeken zijn er meerdere rondes om het plangebied en door de omgeving gelopen om de roepactiviteit en eventueel zwermgedrag te onderzoeken. Hierbij werd steeds op andere plekken gepost. Tijdens alle bezoeken is ook de functie van het omliggende terrein nader bekeken. Door het formaat van het plangebied zijn de onderzoeken naar zomer- en kraamverblijfplaatsen uitgevoerd met twee of drie personen. De onderzoeken naar de paarverblijfplaatsen zijn met twee personen uitgevoerd. Tabel 3-1 geeft een overzicht van de data, omstandigheden en aantal veldwerkers van de verschillende onderzoeken.

Tabel 3-1. Algemene gegevens van de uitgevoerde onderzoeksronden

Ronde	Datum	Starttijd	Eindtijd	Zon op/ onder	Aantal veldwerkers	Weersomstandigheden	Onderzoek gericht op
1	19-05-2020	21:30	23:37	21:37	2	17 °C, droog, onbewolkt en windkracht 2 Bft uit NO richting	Kraamverblijven, zomerverblijven, vliegroutes, foerageergebied
2	27-05-2020	03:35	05:40	05:36	2	13 °C, droog, 90% bewolkt en windkracht 2 Bft uit N richting	
3	15-07-2020	21:56	23:56	21:56	3	17 °C, droog, bewolkt en windkracht 2 Bft uit W richting	
4	19-08-2020	00:00	02:00	20:57	2	18 °C, droog, licht bewolkt en windkracht 2 Bft uit ZZW richting	Paarverblijven, (massa)winter- verblijven, vliegroutes, foerageergebied
5	09-09-2020	00:00	02:00	20:30	2	19 °C, droog, licht bewolkt en windkracht 2 Bft uit ZW richting	

4. RESULTATEN VELDONDERZOEK

4.1 INLEIDING

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het uitgevoerde vleermuisonderzoek besproken waarbij wordt ingegaan op de functies van het gebied voor vleermuizen.

Binnen het plangebied zijn de volgende vleermuissoorten waargenomen:

- Gewone dwergvleermuis, hoofdzakelijk gebouwbewonend;
- Ruige dwergvleermuis, hoofdzakelijk boombewonend, maar ook in gebouwen.

De verblijfplaatsen zijn essentiële onderdelen van het leefgebied. Het plangebied is daarnaast onderdeel van een niet-essentieel foerageergebied. Om deze reden is er hieronder onderscheid gemaakt tussen deze twee onderdelen.

4.2 WAARNEMINGEN

De waarnemingen zijn weergegeven op kaart, zie hiervoor figuur 4-1. De cirkels en lijn geven bij benadering de locatie van de vleermuizen aan.

Gedurende alle onderzoeksrondes zijn enkele foeragerende en overvliegende gewone dwergvleermuizen waargenomen. In de meeste rondes zijn tevens enkele foeragerende en overvliegende ruige dwergvleermuizen waargenomen (zie figuur 4-1).

In de tweede onderzoeksrunde is één invliegende gewone dwergvleermuis waargenomen in het plangebied (zie figuur 4-1 en 4-2). Daarnaast vertoonde één gewone dwergvleermuis verblijfplaats indicerend gedrag (meermaals aantikken gevel), al is invliegen door deze vleermuis niet waargenomen.

Tijdens de laatste twee onderzoeksrondes zijn er geen zwermende vleermuizen waargenomen. Wel is er paarroepactiviteit waargenomen (zie figuur 4-1, rechts). Gedurende ronde 4 was er constant paarroepactiviteit van één of twee gewone dwergvleermuizen aanwezig rond het gehele gebied (alle drie de blauwe cirkels in figuur 4-1). In de laatste ronde was er weinig roepactiviteit van gewone dwergvleermuizen aan de oostzijde van het gebouw. Wel waren er gelijktijdig twee roepende gewone dwergvleermuizen aanwezig aan de noordkant (rondom gevels plangebied) en in de woonwijk aan de westkant van het plangebied. Tot slot was er in het laatste bezoek constant een roepende ruige dwergvleermuis aanwezig in de woonhuizen ten noordoosten van het plangebied.

Figuur 4-1. Waarnemingen locaties van vleermuizen. In rood het plangebied. De ster staat voor een verblijfplaats/invlieger. Links staan de cirkels voor foeragerende/overvliegende vleermuizen. Rechts staan de cirkels voor paarroepactiviteit. In beide staat blauw voor een gewone dwergvleermuis, paars voor een ruige dwergvleermuis en donker groen voor zowel gewone- als ruige dwergvleermuis.

Figuur 4-2. Locaties van de invlieger en aantikker aangetroffen in de tweede onderzoeksronde.

Verblijfplaatsen

De gebouwen zijn geschikt om te fungeren als verblijfplaats voor vleermuizen. De bebouwing is geschikt door de aanwezigheid van open stootvoegen waardoor vleermuizen de spouw van het gebouw kunnen bereiken. De bomen in en rondom het plangebied hebben geen geschikte holten en/of spleten om te dienen als verblijfplaats voor boombewonende vleermuissoorten.

In het plangebied zijn één zomerverblijfplaats (westgevel hoofdgebouw) en één paarterritoria (noordelijke kopgevel hoofdgebouw) aanwezig. De roepende vleermuis aan de westzijde van het plangebied en de roepende ruige dwergvleermuis in de woonhuizen ten noordoosten van het plangebied zijn niet over de weg heen waargenomen. Om deze reden wordt er vanuit gegaan dat deze vleermuizen hun paarverblijfplaatsen buiten het plangebied hebben.

Doordat er geen grote aantallen in- en uitvliegende vleermuizen zijn waargenomen, kan een kraamverblijfplaats worden uitgesloten. In de laatste twee onderzoeksrondes zijn geen zwermende vleermuizen waargenomen, waardoor een massawinterverblijfplaats tevens kan worden uitgesloten. Door de aanwezigheid van een toegankelijke spouwmuur welke een redelijk stabiel microklimaat levert, is de aanwezigheid van (enkele) overwinterende gewone dwergvleermuizen in het hoofdgebouw echter niet uit te sluiten.

Vliegroutes

De wegen met bebouwing vormen lijnvormige structuren die in gebruik kunnen zijn als vliegroute door vleermuizen. In de omgeving zijn voldoende alternatieve vliegroutes aanwezig in de vorm van huizenrijen, wegen en bomenrijen (zie figuur 4-3). Om deze reden is er geen sprake van een essentiële vliegroute binnen het plangebied.

Figuur 4-3. Er zijn voldoende alternatieve foerageergebieden voor vleermuizen in de directe omgeving van het plangebied (rood).
Bron: Google Maps.

Foerageergebied

Het plangebied is geschikt als niet-essentieel foerageergebied. Het gebied is geschikt doordat er grasveldjes met struiken en bomen aan beide zijden van het plangebied aanwezig zijn. Gedurende de veldrondes zijn ook diverse foeragerende vleermuizen aangetroffen (zie figuur 4-1). Deze vleermuizen maakten gebruik van alle aanwezige groenstructuren. Het plangebied doet dienst als niet-essentieel foerageergebied aangezien er in de omgeving voldoende alternatieve foerageergebieden aanwezig zijn in de vorm van begroeiing en watergangen (zie figuur 4-3).

4.3 CONCLUSIE

Het plangebied heeft meerdere functies voor vleermuizen namelijk: zomer-, paarverblijfplaats en winterverblijfplaats voor gewone dwergvleermuizen. Er zijn minimaal drie verblijfplaatsen aanwezig. Daarnaast fungeert het plangebied als niet-essentieel foerageergebied en niet-essentiële vliegroute.

5. EFFECTENANALYSE AANWEZIGE SOORTEN

5.1 INLEIDING

In deze paragraaf wordt een effecteninschatting gedaan van het plan op de aanwezige vleermuizen in het plangebied. In de volgende paragraaf wordt duidelijk welke effecten kunnen leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming.

De werkzaamheden bestaan uit het amoveren van de huidige bebouwing en de nieuwbouw van maximaal 25 nieuwe woningen. De in het plangebied gelegen bomen en beplanting worden daarbij (deels) verwijderd. Door het amoveren gaan er verblijfplaatsen permanent verloren en worden er mogelijk dieren verstoord en gedood. Daarnaast verdwijnt er door het verwijderen van beplanting en bomen een deel van het foeragegebied.

5.2 VERBLIJFPLAATSEN

5.2.1 EFFECTEN

De aangetroffen verblijfplaatsen bevonden zich alle in de noordelijke helft van het hoofdgebouw. In de twee bijgebouwen zijn geen verblijfplaatsen aangetroffen. Er zijn geen massawinterverblijfplaatsen aangetroffen. Door de aanwezigheid van een spouwmuur welke een redelijk stabiel microklimaat bieden, is het niet uit te sluiten dat (enkele) exemplaren het hoofdgebouw tevens als winterverblijfplaats gebruiken.

De volledige bebouwing wordt geamoveerd waardoor het ontzien van de vleermuisverblijven niet mogelijk is. Alle verblijven gaan door de werkzaamheden verloren. Zodoende wordt bij de werkzaamheden artikel 3.5 lid 4 van de Wet natuurbescherming overtreden. Daarnaast kunnen de genoemde werkzaamheden leiden tot het doden van vleermuizen en tot het (opzettelijk) verstoren van vleermuizen tijdens de werkzaamheden. Dit leidt tot een overtreding van artikel 3.5 lid 1 (doden van dieren) en artikel 3.5 lid 2 (opzettelijk verstoren van dieren) van de Wet natuurbescherming.

5.2.2 MAATREGELEN

Door de aanwezigheid van verblijfplaatsen is het noodzakelijk om zowel mitigerende als compenserende maatregelen uit te voeren. Met mitigerende maatregelen wordt gezorgd voor het behoud van alle essentiële onderdelen van het leefgebied van de vleermuizen. In dit geval zal dit gaan om het plaatsen van tijdelijke vleermuiskasten (bijvoorbeeld op palen, of aan bebouwing in de omgeving) en om het plaatsen van vleermuis werende maatregelen (bijvoorbeeld exclusion flaps) om te voorkomen dat er vleermuizen aanwezig zijn in het gebouw ten tijde van de werkzaamheden. Dit laatste is noodzakelijk aangezien een ontheffing voor het doden of verwonden van vleermuizen vrijwel nooit wordt afgegeven, aangezien dit relatief gemakkelijk te voorkomen is.

Essentieel is dat de maatregelen eerst moeten functioneren, of met “een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid” zullen functioneren voordat het oorspronkelijke onderdeel van het leefgebied wordt aangetast. Het nemen van mitigerende maatregelen past de verblijfplaatsen aan en verstoord de aanwezige vleermuizen (overtreding artikel 3.5 lid 2) en mag daarom niet zonder ontheffing worden uitgevoerd (zie paragraaf 5.4).

Naast de mitigerende maatregelen is het ook noodzakelijk de verblijfplaatsen die verloren gaan te compenseren. Dit gebeurt bij voorkeur door het geschikt maken van de nieuwe bebouwing voor vleermuisverblijfplaatsen (toegang tot de spouw of ingebouwde vleermuiskasten).

De wijze waarop en wanneer de mitigerende en compenserende maatregelen toegepast dienen te worden, wordt beschreven in een projectplan (zie paragraaf 5.4).

5.3 FOERAGEERGEBIED

5.3.1 EFFECTEN

Bij het amoveren kunnen tijdelijke effecten op het foerageergebied van vleermuizen optreden als tijdens de werkzaamheden extra kunstmatige verlichting gedurende de nacht wordt gebruikt. Door deze bouwverlichting kan tijdelijke verstoring van vleermuizen tijdens het foerageren optreden.

Doordat er bij de werkzaamheden beplanting verwijderd wordt, zijn er tevens blijvende effecten door het verlies van foerageergebied. Doordat het hier om niet-essentieel foerageergebied gaat, zijn deze verstoringen geen overtreding van de Wnb.

5.3.2 MAATREGELEN

De tijdelijke effecten op foerageergebieden door lichtverstoring kunnen worden voorkomen door in de periode april t/m oktober enkel werkzaamheden bij daglicht uit te voeren zodat er geen extra verlichting aanwezig is gedurende de nacht. Indien dit niet mogelijk is dient de verlichting zodanig afgesteld te worden dat de beplanting en verblijfplaatsen onverlicht blijven. Buiten de periode april t/m oktober zijn er geen beperkingen met betrekking tot het gebruik van tijdelijke verlichting tijdens de werkzaamheden.

5.4 ONTHEFFING WET NATUURBESCHERMING

Door het moeten toepassen van mitigerende maatregelen en door het permanent verdwijnen van verblijfplaatsen worden verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden (artikel 3.5 lid 2 en lid 4). Om deze reden dient er een ontheffing te worden aangevraagd.

Voor de aanvraag geldt het volgende beoordelingskader:

- In welke mate wordt de functionaliteit van de vaste voortplantingsplaats en de rust- en/of verblijfplaats aangetast door de voorgenomen activiteiten?
- Is er een wettelijk belang (artikel 3.8 lid 5)? Bescherming van flora en fauna; Volksgezondheid of openbare veiligheid; Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten
- Is er een andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging) voor de volgende zaken mogelijk? Zoals de locatie, de inrichting op de locatie, de wijze van uitvoering van de werkzaamheden;
- Komt de gunstige staat van instandhouding van de lokale populatie niet in gevaar?

Als de werkzaamheden niet kunnen voldoen aan het hierboven vermelde beoordelingskader is een ontheffing niet mogelijk. De ecologische functionaliteit van de soort mag op geen enkel moment, ook niet tijdelijk, in het geding komen. Bij (tijdelijke) verstoring (dus ook het “laten verhuizen” van vleermuizen naar de alternatieve verblijfplaats) is een ontheffingsaanvraag nodig. Voor deze aanvraag is een projectplan nodig waarin de mitigerende en compenserende maatregelen, een onderbouwing van het wettelijk belang en een alternatievenafweging zijn opgenomen.

De aanvraag kan worden ingediend bij het bevoegd gezag: de provincie Zeeland. De doorlooptijd van een ontheffingsprocedure Wet natuurbescherming bedraagt momenteel circa 5 maanden, maar dit kan soms langer duren. Na de vergunningsverlening dienen de te nemen maatregelen te worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol, zodat de aannemer een duidelijk overzicht van de te nemen stappen heeft. De werkzaamheden dienen begeleid te worden door een ter zake kundige.

Voordat ontheffing wordt verkregen mogen geen sloopwerkzaamheden worden uitgevoerd of vleermuiswerende maatregelen worden genomen. De eerste periode waarin dit kan (na verlening van de ontheffing) is naar verwachting juni/juli 2021.

6. CONCLUSIES

6.1 FUNCTIES EN EFFECTEN VOOR VLEERMUIZEN

Juust B.V. begeleidt bij het voornemen om het zorgcentrum Vredelust aan de Damstraat te Yerseke te amoveren. Vervolgens wordt het terrein bouwrijp gemaakt en worden er maximaal 25 nieuwe woningen gebouwd. De in het plangebied gelegen bomen en beplanting worden daarbij (deels) verwijderd. Er is nog geen planning voor de start van de werkzaamheden bekend.

Uit het vleermuisonderzoek blijkt dat het plangebied wordt gebruikt door gewone dwergvleermuis als paar-, zomer- en winterverblijfplaats. Daarnaast wordt het tevens als niet-essentieel foerageergebied en niet-essentiële vliegroute gebruikt door gewone en ruige dwergvleermuizen.

Door het amoveren gaan er verblijfplaatsen blijvend verloren en worden er mogelijk dieren verstoord en gedood. Door het verwijderen van beplanting gaat er blijvend niet-essentieel foerageergebied verloren. Tot slot is er tevens een tijdelijke verstoring bij het gebruik van tijdelijke extra kunstmatige (bouw)verlichting gedurende de nacht tijdens de vleermuis actieve periode (april t/m oktober).

6.2 MAATREGELEN EN ONTHEFFING WET NATUURBESCHERMING

Om de effecten op vleermuizen en een overtreding van de wet natuurbescherming te voorkomen zijn de volgende maatregelen nodig:

- In de periode april t/m oktober enkel werkzaamheden bij daglicht uitvoeren zodat er geen extra verlichting aanwezig is gedurende de nacht. Indien dit niet mogelijk is: plaats de verlichting zo dat beplanting, vliegroutes en toegangen tot verblijfplaatsen onverlicht blijven.
- Ontheffing aanvragen voor het blijvend verdwijnen van de verblijfplaatsen en voor het uitvoeren van de benodigde mitigerende en compenserende maatregelen (doorlooptijd circa 5 maanden). Hierbij dient tevens een projectplan opgesteld te worden waarin de mitigerende en compenserende maatregelen, een onderbouwing van het wettelijk belang en een alternatievenafweging zijn opgenomen.
- Uitvoeren van mitigerende maatregelen. Het plaatsen van vleermuiswerende maatregelen dient vlak voor de werkzaamheden plaats te vinden na het ontvangen van de ontheffing en onder begeleiding van een ter zake kundige ecooloog.
- Bij het opstellen van de planning voor de werkzaamheden, rekening houden met het eerst verkrijgen van de benodigde ontheffing. Tevens dient er rekening gehouden te worden met de gewenningsperiode van de mitigerende maatregelen. Naar verwachting kan de sloop niet eerder plaatsvinden dan juni/juli 2021.

7. LITERATUUR

Dietz, C., Von Helversen, O. & D. Nill, 2007. *Vleermuizen, alle soorten van Europa en Noordwest – Afrika*. Nederlandse vertaling en bewerking P.H.C. Lina, 2011, Zoogdiervereniging.

Wetering, B. van de van ATKB, 2020. *Update quickscan flora en fauna Vredelust te Yerseke*, versie 1 dd. 10 januari 2020

Kennisdocument gewone dwergvleermuis, versie 1.0, juli 2017, BIJ 12

RWS brochure met vleermuizen overweg:

<http://www.mjpo.nl/downloads/91/brochure-met-vleermuizen-overweg-2004.pdf>

Vleermuisprotocol 2017. Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur, Vleermuisprotocol 2017, maart 2017

www.gegevensautoriteitnatuur.nl en www.netwerkgroenebureaus.nl

Websites

Nationale Database Flora en Fauna (NDFF);

<https://ndff-ecogrid.nl/>

Soortendatabase Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO, voorheen ministerie van EL&I);

<http://www.minlnv.nederlandsesoorten.nl/>

Vleermuizen:

- <https://www.vleermuis.net>
- <https://www.vleermuizenindestad.nl>

Zoogdiervereniging;

<https://www.zoogdiervereniging.nl>

